

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ

กรุงเทพมหานคร

Using good governance principles in administration Prawet District office

Bangkok Metropolis

¹ศราวุฒิ ดาวกรงแก้ว (Sarawut Daokongkaew)

²จิรพรรณ จันทรวีเชียร (Jeerabhan Chanwichian)

³ธันยนันท์ จันทร์ทรงพล (Thanyanant Chansongpol)

⁴บรรจง โชะมณี (Banjong Somanee)

⁵ภาดา วงศ์อุไร (Pada Vongurai)

คณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์ (Faculty of Liberal Arts, Rajapark Institute)

E-mail: sarawut.phd2069@gmail.com

Received March 2, 2021; **Revised** March 24, 2021; **Accepted** May 15, 2021

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the application of good governance in the administration of the Prawet District office and 2) compare personnel's opinions in the administration of Prawet District office classified by personal factors using a quantitative research model. Questionnaires with a reliability coefficient of 0.87 were used for collecting data. 113 personnel in the Prawet District office were selected as the study samples using a simple random sampling technique. Percentage, mean, standard deviation, and analysis of variance were used for data analysis. The results of the research were found that: Overall application of good governance in the administration of Prawet District was at many levels. ($= 4.29$). In terms of the application on each aspect of principles according to the means from the most to the least was ranked as transparency principle at the most then response, rule of law, responsibility, participation, equality, consensus, efficiency, effectiveness, and Decentralization respectively. It was also revealed that there were no differences in personnel's opinions among genders and education levels whereas there were statistically significant differences of those among age, positions, and monthly income at 0.05.

Keywords: Participation; Community Planning; Prawet District Office

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 บุคลากรในสำนักงานเขตประเวศ จำนวน 113 คน ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัย พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักการกระจายอำนาจตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหาร; หลักธรรมาภิบาล; สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

บทนำ

ปัจจุบันการบริหารการปกครองประเทศไทย ได้นำหลักธรรมาภิบาลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ที่เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรมสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 บัญญัติให้การบริหารราชการของส่วนราชการต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนที่ได้รับการอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการ ประการสำคัญมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (Royal Decree on Rules Procedures for Good Governance Administration B.E. 2546 (2003) กำหนดแนวทางการปฏิบัติของส่วนราชการ ซึ่งในมาตรา 52 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5 และหมวด 7 โดยให้กระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการ

บ้านเมืองที่ดี และเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น โดยประสิทธิภาพขององค์การมีผลชี้วัดระดับที่คนสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด (Tin Prachayapruit, 2010) ดังนั้น การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี เป็นประเด็นอยู่ในความสนใจของประชาชนโดยข้าราชการที่ทำหน้าที่รับใช้แผ่นดิน จำเป็นต้องมีหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรในมุมมองของการบริหารโครงการ โดยมีการเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ของโครงการ ซึ่งหมายถึงระดับของการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้าของโครงการนั้นว่าได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงไร ความมีประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ (Thiphawadee Meksawan, 2001) ส่วนราชการทุกหน่วยงานควรตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ข้าราชการที่ดีควรมีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจดำเนินการและประเมินผล และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น และการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาส ในขณะที่ความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนปัญหาไม่ได้รับความเห็นธรรมจากการรับบริการของบุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำสำนักงานองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการคอร์รัปชัน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ และขาดการมีส่วนร่วมการกำหนดนโยบาย ปัญหาดังกล่าวจึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Monchai Chuayprasom et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประชาชนไม่เข้าใจเรื่องกฎหมายโดยรวม การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาในเรื่องของการคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ และความอยุติธรรมที่ยังเกิดขึ้นภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการบริหารงานในเขตปกครองท้องถิ่น จำเป็นต้องกำหนดแผนนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานในโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ โดยนำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลมาเป็นระบบกลไกที่จะทำให้การบริหารจัดการ และการควบคุมดูแลต่าง ๆ เป็นไปในครรลองธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล แต่การปฏิบัติทั้งหลายจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ย่อมอาศัยความมีคุณธรรม และจริยธรรมในจิตใจ “การปลูกฝังจิตสำนึก คุณธรรมจริยธรรม” (Thongchai Santiwong, 1999) เป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรที่มีระบบธรรมาภิบาล ช่วยในการควบคุมระบบและกระบวนการในความพฤติกรรม คุณธรรม และจริยธรรม ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ใช้หลักธรรมาภิบาลมาบริหารงานในองค์กรทุกคนที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวง เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์กรเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดเวลาที่จะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กรนั้น จะต้องตระหนักถึงการบริหารจัดการระบบราชการที่ดี ตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Office of the Public Sector Development Commission, 2009)

สำนักงานเขตประเวศ มีการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมคิดร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน และมีแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นอกจากนี้ ยังได้เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาและฝึกงานอาชีพให้

เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งตนเองในท้องถิ่นเป็นสำคัญ จากการดำเนินงานของสำนักงานเขตประเวศดังที่กล่าวมา ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง จากความคิดเห็นของบุคลากรได้สะท้อนปัญหาความต้องการการมีส่วนร่วมคิดและมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อเสนอปัญหาการพัฒนากระบวนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาการทุจริต และการมีส่วนร่วมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการจัดการระบบข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการใหม่ ๆ ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Public Relations Department, Prawet District Office, 2019)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ ตามหลักธรรมาภิบาล ที่เป็นหน่วยงานราชการกรุงเทพมหานคร ประชาชนในพื้นที่เขตประเวศต่างให้การยอมรับการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใส ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยหลักธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้เหมาะสม อีกทั้งมีการปรับกลยุทธ์ ทัศนคติ วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรให้ไปสู่การเป็นราชการด้วยจิตสำนึกในความรับผิดชอบในหน้าที่ และไม่มีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน (The Office of the National Anti-Corruption Commission, 2017) ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสำนักงานเขตประเวศ โดยสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวมาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการกำหนดแนวทางการวางแผนของหน่วยงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ ตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552 (Office of the Public Sector Development Commission, 2009) กำหนดหลักปฏิบัติ 10 ประการ ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค และ 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ขอบเขตประชากร ได้แก่ บุคลากรที่เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตประเวศ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Registration Department, Prawet District Office, 2019)

ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม – ธันวาคม 2562

ล่วงหน้าของโครงการนั้นว่าได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงไร ความมีประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ (Thiphawadee Meksawan, 2001)

จากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้นำมาใช้ในองค์กรตามที่สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ในคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552 โดยนำหลักการเหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Kovit Puangngam, 2007) มุ่งเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะข้าราชการให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชน ทั้งนี้ ต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล โดยการสร้างระบบธรรมาภิบาล สำหรับการกำกับดูแลตนเองที่ดีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสถูกต้อง เป็นธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของบุคลากรสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำสำนักงานเขตประเวศ จำนวน 113 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำสำนักงานเขตประเวศ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นในการการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตประเวศ ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค และ 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้วิธีการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) (Pichit Ritcharoon, 2014) การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1987)

การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาข้อมูลจากหนังสือเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในเรื่องการให้บริการเพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงด้านภาษา เนื้อหา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3) วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Content Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item – Objective Concurrence) = IOC ได้ค่าเฉลี่ย 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏภาคย์ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสำนักงานเขตประเวศ

2) นำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลยื่นต่อผู้อำนวยการเขตสำนักงานเขตประเวศ พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลา ในการส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถาม

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรประจำสำนักงานเขตประเวศ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง จำนวน 254 ชุด โดยแยกการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามคืนที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้บรรยายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตประเวศ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ t – test สำหรับลักษณะตัวแปร เพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ลักษณะตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สูตรตามวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครในสำนักงานเขตประเวศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.7) มีอายุ 30–45 ปี (ร้อยละ 44.2) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.2) ดำรงตำแหน่งงานอื่น ๆ (ร้อยละ 57.5) ฝ่ายทะเบียน (ร้อยละ 24.7) และ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 47.9)

2. ผลการวิเคราะห์การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ พบว่า ระดับความคิดเห็นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.73$) คือ ด้านความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{x} = 3.86$) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของบุคลากรต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ จำแนกเป็นรายด้าน

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	3.88	0.04	มาก	9
2. หลักประสิทธิภาพ	3.92	0.05	มาก	8
3. หลักการตอบสนอง	4.71	0.03	มากที่สุด	2
4. หลักความรับผิดชอบ	4.58	0.22	มากที่สุด	4
5. หลักความโปร่งใส	4.73	0.03	มากที่สุด	1
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.61	0.08	มากที่สุด	5
7. หลักกระจายอำนาจ	3.86	0.04	มาก	10
8. หลักนิติธรรม	4.61	0.24	มากที่สุด	3
9. หลักความเสมอภาค	4.15	0.29	มาก	6
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.94	0.22	มาก	7
ภาพรวม	4.29	0.10	มาก	

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเขตประเวศ 3.
ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตาม เพศ และการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน	ปัจจัยส่วนบุคคล				
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่งงาน	รายได้ต่อเดือน
	t	F	F	F	F
	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.
1. หลักประสิทธิภาพ	4.37 0.15	3.932 0.022*	1.69 0.188	0.31 0.030	3.01 0.031
2. หลักประสิทธิภาพ	4.12 0.56	9.226 0.000**	5.39 0.006	0.992 0.397	0.03 0.992
3. หลักการตอบสนอง	4.04 1.54	4.058 0.020*	1.96 0.145	0.22 0.035	2.89 0.002
4. หลักความรับผิดชอบ	4.19 -0.62	7.000 0.001**	2.86 0.061	1.893 0.252	4.40 0.036
5. หลักความโปร่งใส	4.21 -0.66	0.430 0.652	3.02 0.053	0.36 0.002	7.16 0.005

6. หลักการมีส่วนร่วม	4.29	5.688	3.02	0.05	1.60
	-0.25	0.004**	0.053	0.021	.000
7. หลักกระจายอำนาจ	4.15	2.977	0.96	0.000	2.66
	0.02	0.055	0.385	0.301	0.190
8. หลักนิติธรรม	4.17	6.378	3.25	0.190	3.255
	0.62	0.002**	0.042	0.286	0.049
9. หลักความเสมอภาค	4.31	5.193	0.94	0.49	3.83
	0.23	0.007**	0.391	0.012	0.010
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.17	4.083	1.34	0.10	2.28
	-0.30	0.019*	0.265	0.103	0.080
รวม	4.23	6.421	2.60	3.18	4.83
	0.23	0.002**	0.079	0.009**	0.003**

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่า สำนักงานเขตประเวศ มีการบริหารงานตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552 ด้วยการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิดร่วมพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในทุกด้าน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ Borwornsak Uwanoo (2001) ได้กล่าวว่า แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี กระบวนการที่เป็นหัวใจของธรรมาภิบาล มี 3 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมของทุกภาคในการบริหารจัดการสังคม ส่วนที่สองคือ ความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งทำให้การทุจริตและบิดเบือนประโยชน์ของภาคอื่น ๆ ไปเป็นของตนกระทำได้ยากหรือไม่ได้ และส่วนที่สามคือ ความรับผิดชอบที่ต้องตอบคำถามและถูกวิจารณ์ได้ รวมทั้งความรับผิดชอบในผลการตัดสินใจ สอดคล้องกับ Anand Panyarachun (2003) ได้กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรได้ หลักธรรมาภิบาลช่วยให้สังคมเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน และบุคลากรในองค์กรสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความเจริญด้วยฐานอันมั่นคง จากแนวคิดดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงบุคลากรภายในองค์กรเกิดความพึงพอใจในหน้าที่ และเห็นความสำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น สอดคล้องกับ Suwit Khamul (2007) ได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเวศ พบว่า บุคลากรในสำนักงานเขตประเวศที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น

ที่ไม่แตกต่างกัน โดยบุคลากรที่มีอายุ ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคลากรในสำนักงานเขตประเทศได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Phitsamai Mokthong (2011) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรของสำนักงานเขตบางกอกน้อย ที่มีอายุ ประเภทตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ Chanchit Mahathien (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตธนบุรี พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการตอบสนอง หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักคุณธรรม/จริยธรรม และหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ หลักการตอบสนอง หลักความเปิดเผย/โปร่งใส และหลักคุณธรรม/จริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.31, 4.25 และ 4.23 คะแนน ตามลำดับ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ หลักประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.81 คะแนน) 2) เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรสำนักงานเขตธนบุรีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตธนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีอายุ ประเภทตำแหน่งฝ่ายงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตธนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตธนบุรีไม่แตกต่างกัน

สรุปผล

จากผลการศึกษาวิจัยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเทศ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านความโปร่งใส ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักการกระจายอำนาจ สำหรับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำสำนักงานเขตประเทศ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสำนักงานเขตประเทศ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำสำนักงานเขตประเทศ ในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน พบว่า มีความต้องการการมีส่วนร่วมคิดและมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อเสนอปัญหาการพัฒนา ระบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหา การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ และวิธีการพัฒนาระบบข้อมูลการดำเนินการใหม่ ๆ ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคลากรด้านหน้าที่การงานตามหลักการบริหารธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงานของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงานเขต ประเวศให้มากขึ้น
3. ผู้บริหารควรมีการธำรงรักษามูลค่าบุคลากรในองค์การ โดยการจัดสวัสดิการและให้รางวัลแก่ทำความดี ความชอบและมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรให้ตรงตามความรู้ความสามารถ และตำแหน่งงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

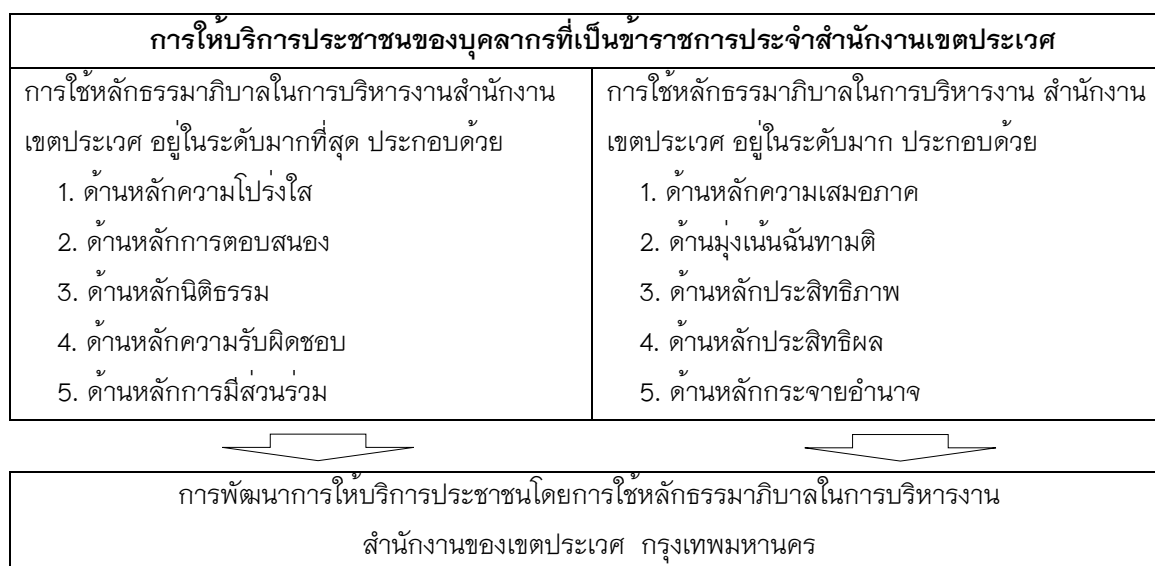
สำนักงานเขตประเวศ ควรส่งเสริมกำหนดนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางสำคัญให้บุคลากรที่เป็นข้าราชการในสำนักงานยึดถือในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชน ที่มาติดต่องานได้รับความสะดวก และส่งเสริมความตระหนักให้มีความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ยึดถือ คู่มือ คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลความสำเร็จต่อการบริหารงานบุคคลของสำนักงานเขตประเวศ
2. ควรมีการศึกษาการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงานให้มากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับสำนักงานเขตในพื้นที่อื่นในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อนำเสนอผู้บริหารได้พิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการนำไปสู่การปฏิบัติงานตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552 รวมทั้งให้ความเห็นชอบและร่วมมือ ทุกฝ่ายงานให้การส่งเสริมสนับสนุนแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ด้วยหลักธรรมาภิบาล ดังรายละเอียด แสดงในแผนภูมิที่ 1

References

- Best, J. W. (1987). *Research Education*. New Delhi: Prentice-Hall.
- Boonmee, T. (1998). *Good Governance; Strategy for Disaster Recovery Thailand*. Bangkok: Saitarn Publication.
- Bureekul, T. et al. (2002). *The Development of Indicator for Measuring Good Governance*. Nonthaburi: King Prajadhipok's Institute.
- Chuayprasom, M. et al. (2020). Good Governance of Employees Towards the Operation in Local Governments of Hat Yai District, Songkhla Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, SKRU*, 2(2), 29–54.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Mahathien, C. (2020). Administration According to the Good Governance Principles of the Thonburi District Office. Master's Degree in Public Administration Department of Public and Private Management Suan Sunandha Rajabhat University
- Meksawan, T. (2001). *Achievement Management* (4th ed.). Bangkok: Graphic Format.
- Office of the National Anti-Corruption Commission. (2017). *National Anti-Corruption Strategy Phase 3 (2017–2021)*. Bangkok: The Office of the National Anti-Corruption Commission.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2003). *The Strategic Plan for Development of the Thai Bureaucracy (2003–2007)*. Bangkok: Office of the Public Sector Development Commission.

- Office of the Public Sector Development Commission. (2009). *Good Governance Rating*. Bangkok: Office of the Public Sector Development Commission.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2012). *Leveling of Supervision for Government Organizations in Accordance with the Principles of Good Governance*. Bangkok: Office of the Public Sector Development Commission.
- Panyarachun, A. (2003). *Mr. Anand's View*. Bangkok: Matichon Publishing House.
- Prachayapruit, T. (2010). *Organization Theory* (5th ed) Bangkok: Inthaphat Publishing House.
- Puangngam, K. (2007). *Thai Local Government*. Bangkok: Winyuchon.
- Public Relations Department, Prawet District Office. (2019). *Public Relations Journal 124*. Bangkok: Prawet District Office.
- Registration Department, Prawet District Office. (2019). *Journal of Registration 118*. Bangkok: Prawet District Office.
- Regulation of the Office of the Prime Minister the Creation of a Good Governance and Social Affairs System B.E. 2542 (1999). (1999, August 10). Government Gazette. Volume 116, chapter 63, 24–31.
- Ritcharoon, P. (2014). *Principles of Measurement and Evaluation of Studies* (7th ed.). Bangkok: House of Kermist.
- Royal Decree on Rules Procedures for Good Governance Administration B.E.2546 (2003). (2003, October 9). Government Gazette, Vol. 120, chapter 100a, 1–16.
- Santiwong, T. (1999). *Personnel Management* (10th ed.). Bangkok: Thai Wattanapanich.
- Samutwanit, C. (2010). *Good Governance, Public Participation And Environmental Processes*. Bangkok: Judicial Month
- Thavrawong, O. (2014). *Administration Based on Good Governance Practice of Local Administrative Organizations in Phanomthuan District, Kanchanaburi Province*. Master of Business Administration (Management). Kanchanaburi Rajabhat University.
- Uwanno, B. (2001). *Good Governance in Thai Society*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Wasi, P. (2003). *New Human Development for a Sustainable Future*. Bangkok: Moh–Chao–Ban Publishing House.
- Khamul, S. (2007). *Implementing Good Governance Policy Go to Practice in the Bangkok Office*. Sukhothai Thammathirat Open University Nonthaburi.